

Redakcja i Administracja :
Kielce, Pl. Panny Marii 3.
Redakcja przyjmuje co-
dziennie w godz. 10-13,
Redaktor Naczelny 10-11.
Niezamówionych rękopi-
sów Redakcja nie zwraca.

DZIENNIK KIELECKI

Wszelkie komunikaty in-
stytucyj społecznych i pry-
watnych podlegają opła-
cie. Za terminowy druk
ogłoszeń Wydawnictwo
nie odpowiada.
Prenumerata: miesięcznie
55 zł. Cena egz. 2 zł.

R o k I. Kielce, niedziela 15 i poniedziałek 16 kwietnia 1945 r. Nr 33 (53)

F. D. ROOSEVELT

Śmierć Prezydenta Roosevelta, która nastąpiła 12 kwietnia b.r. wykracza poza ramy zjawiska, dotyczącego tylko jednego państwa — Stanów Zjednoczonych. Odbiła się ona bolesnym echem po całym świecie od Pacyfiku aż po Atlantyk, stała się żałobą wszechświatową i międzynarodową.

Przyczyną tego tkwi w fakcie, że działalność zmarłego Prezydenta była zakrojona na skalę światową, spojrzenie jego ogarniało sprawy w całej ich międzynarodowej rozciągłości.

Działalność swą rozpoczął i ugruntował w walce, w walce z izolacjonistami, ograniczonymi i krótkowzrocznymi politykami amerykańskimi, którzy zainteresowania polityczne Stanów chcieliby zacieśnić do spraw zachodniej półkuli.

Swój urząd objął w chwili dla Stanów bardzo trudnej. Agresja Japonii zaczęła się już w pełni przejawiać. Kryzys osiągnął niebywałe natężenie.

Chaos w świecie potęgował się coraz bardziej. Dziedzictwo, które objął po swoich poprzednikach: nieuregulowane stosunki międzynarodowe i dziesiątki milionów bezrobotnych w kraju, było bardzo ciężkie. Trzeba było wszystko budować na nowych podstawach.

Pierwszym krokiem zmarłego Prezydenta było uznanie Związku Radzieckiego i nawiązanie z nim stosunków dyplomatycznych i handlowych.

Tym krokiem ugruntował polityczną pozycję Stanów Zjednoczonych na Dalekim Wschodzie, nadał jej mocną postawę.

Z chaosem, w który popadła amerykańska gospodarka wskutek kryzysu, potęgowanego przez nieudolność i ograniczoność poprzedników Roosevelta na krześle prezydenta, walczył On przy pomocy szeroko zakrojonych reform społeczno-gospodarczych, znanych pod nazwą „new deal”, które w wielkim stopniu przyczyniły się do zwalczania i złagodzenia kryzysu w Stanach Zjednoczonych.

W demokracji widzi zbawienie Ameryki i świata. Walczy z członkami „piątej kolumny” w Stanach Zjednoczonych, zarówno z wysłannikami hitlerowskimi, jak i z rodzimym faszyzmem.

Widzi wyraźnie, w jaką przepaść pcha świat faszyzm i jego zaborczość. Wie, że naruszenie pokoju nad Wisłą czy w innym miejscu świata, choć bardzo oddalonym od Ameryki, uderzy w rezultacie w Stany Zjednoczone. Wie, że pokój jest niepodzielny.

I dlatego widząc nadciągającą burzę w Europie, która ogarnie pożogą wojenną cały świat, wysłał 28.4.1939 r. apel pokojowy do narodów Europy.

W odpowiedzi na ten apel Hitler wygłasza w Reichstagu przemówienie, pełne inwektyw w stronę Prezydenta, w którym komunikuje o zerwaniu przez Niemcy paktu o nieagresji z Polską z roku 1934 i układu o ograniczeniu zbrojeń morskich, zawartego w swoim czasie z Wielką Brytanią.

Kilkakrotnie Prezydent ostrzega agresorów, rzuca cały swój autorytet na szalę, aby powstrzymał ich szaleńcze popędy. Wszystko na próżno. Kiedy wojna wybucha, Roosevelt oddaje cały aparat produkcyjny Stanów Zjednoczonych do dyspozycji narodów napadniętych. Z Jego inicjatywy wydana została „ustawa o wypożyczeniu i lombardowaniu”, która jest filarem współpracy wojennej aliantów. Jego zasługą jest to, że Stany Zjednoczone stały się arsenałem państw sprzymierzonych.

Po zdradzieckiej napaści Japonii pod Pearl Harbour Stany Zjednoczone zostały bezpośrednio wciągnięte do wojny. Prezydent Roosevelt uznał za konieczne wyłuszczyć zasady, które Stany Zjednoczone i państwa sprzymierzone przeciwstawiają faszyzmowi, mówi o „prawie narodów do samodzielnego bytu”, o „życiu ludzi bez biedy i strachu”.

Był przyjacielem naszego narodu i uznawał, że Polska musi być silnym i niepodległym państwem.

W toku walki w współpraca Prezydenta Roosevelta z Wielką Brytanią i Związkiem Radzieckim coraz bardziej się zacieśniała. To zacieśnienie współpracy przejawiało się na konferencji Teherańskiej, gdzie położono podstawy pod szerokie współdziałanie sprzymierzonych i w Konferencji Krymskiej, która ugruntowała zasady zwycięskiego zakończenia wojny i współpracy państw sprzymierzonych po wojnie.

Podstawową zasadą i fundamentem pokoju światowego ma być ścisła współpraca Stanów Zjednoczonych, Związku Radzieckiego i Wielkiej Brytanii, zarówno w czasie pokoju, jak i w okresie powojennym.

Ułożeniu podstaw współpracy wszystkich narodów świata, ugruntowaniu pokoju trwałego na podstawie harmonijnej współpracy i porozumienia trzech najważniejszych mocarstw poświęcił Roosevelt ostatnie miesiące swego życia. Konferencja

w San-Francisco, która dla rozwiązania tych problemów ma być zwołana 25 b.m. poświęca Prezydent wszystkie swoje wysiłki i myśli.

Śmierć zastaje go przy biurku podczas opracowywania planów pracy konferencji, planów bezpieczeństwa i pokoju świata.

Ta śmierć na posterunku jest symbolem, jest testamentem i drogowskazem dla Narodu Amerykańskiego.

Naród Amerykański, który obdarzył Roosevelta, jak niko-go przed nim, tak wielkim zaufaniem, wybierając go czterokrotnie prezydentem, pójdzie dalej po drodze wytkniętej przez Zmarłego — po drodze ścisłej współpracy narodów świata, a nie tworzenia przeciwstawnych bloków, po drodze ugruntowania bezpieczeństwa międzynarodowego, po drodze wolności i demokracji.

W ciągu miesiąca wzięto 130.000 jeńców niemieckich

Stolica Austrii — Wiedeń zdobyty!

W toku walk o Wiedeń rozgromiono 11 niem. dywizyj pancernych

MOSKWA, 14.4. — Radzieckie Biuro Informacyjne donosi: Wojska 2 Frontu Ukraińskiego kontynuując natarcie w dniu 13.4. zajęły na terytorium Czechosłowacji miasto Hodonin — ważny węzeł dróg i silny punkt oporu niemieckiej obrony na zachodnim brzegu Morawy oraz następujące miejscowości: Tworkożna, Lgata, Rohatec, Twrdanice, Kostice.

Na północny wschód i na wschód od Wiednia wojska frontowe w walkach zajęły na terytorium Austrii miejscowości: Rangel, Nieder-Abstor, Nieder-Sulz, Gross-Schweinbart, Wolkersdorf i szereg innych.

Wojska 3 Frontu Ukraińskiego przy poparciu wojsk 2 Frontu Ukraińskiego po zaciętych walkach ulicznych 13.4. zajęły stolicę Austrii — Wiedeń, ważny punkt strategiczny obrony niemieckiej, broniący dostępu do południowych rejonów Niemiec. W toku walk o Wiedeń od 16 marca do 13 kwietnia wojska frontowe rozgromiły 11 pancernych dywizyj niemieckich, w tej liczbie 6 armię pancerną SS, wzięły 130.000 jeńców, zniszczyły lub zdobyły 1345 czołgów i dział szturmowych, 2250 dział i wiele innego sprzętu wojennego.

Na innych odcinkach frontu walki patroli zwiadowczych w szeregu miast i miejscowości

LONDYN. — Ukazujące się szego kraju, witana owacyjnie w Anglii pismo austriackie „Zeitspiegel” zamieściło odezwę organizacji „Wolnych Austriaków”, w której między innymi czytamy: „Armia Czerwona przekroczyła granicę naszego kraju, witana owacyjnie przez patriotów austriackich. Wzywamy całą ludność naszego kraju do współpracy z wojskami radzieckimi, celem ostatecznego rozgromienia wspólnego wroga i osiągnięcia pełnego zwycięstwa”.

KTO RZĄDZI W GRECJI

MOSKWA. — Agencja „Tass” donosi z Aten, że dziennik „Elefteria” którego nie można wcale podejrzewać o sympatię dla EAM, zamieścił list otwarty grupy czytelników, w którym czytamy m. in.:

„Czy naprawdę zapomniano o okrutnych katach Lambu, Momfis, Parfeniu i wielu innych? Czy zapomniano o obławach, urządzanych przez członków „batalionów ochronnych”, żandarmów i oficerów? Czy zapomniano o tysiącach Greków, ofiarach greckich esesowców? Gdzie oni? Gdzie znajdują się dziś żołnierze „batalionów ochronnych” i inne ciemne typy? Odpowiedzcie nam: wstąpili jako ochotnicy do obecnej gwardii narodowej, są na służbie państwowej i wrzeszczą o swym hyperpatriotyźmie”.

„Czy zapomniano o okrutnych katach Lambu, Momfis, Parfeniu i wielu innych? Czy zapomniano o obławach, urządzanych przez członków „batalionów ochronnych”, żandarmów i oficerów? Czy zapomniano o tysiącach Greków, ofiarach greckich esesowców? Gdzie oni? Gdzie znajdują się dziś żołnierze „batalionów ochronnych” i inne ciemne typy? Odpowiedzcie nam: wstąpili jako ochotnicy do obecnej gwardii narodowej, są na służbie państwowej i wrzeszczą o swym hyperpatriotyźmie”.

W dniu 12.4. na wszystkich odcinkach frontu zniszczono 40 niemieckich czołgów. W walkach zniszczono 37 samolotów przeciwnika.

Wojska amerykańskie 90 klm. od Berlina

Przyczółek mostowy sprzymierzonych koło Magdeburga

LONDYN, 13.4. — Wojska brytyjskie i kanadyjskie walczące w Holandii zajęły miasto Arnhem.

9 Armia Amerykańska po sforsowaniu Łaby prowadzi dalej swój brawurowy pochód: Wojska te walczą pod Wittenbergiem w odległości 90 klm. od Berlina. Inne oddziały tej armii skierowały się w stronę Lipska, od którego są oddalone o 100 klm. Jeszcze inne oddziały kierują się w stronę

Wiece polskie w Rumunii

MOSKWA. — Z Bukaresztu donoszą: W ośrodkach polskich w Rumunii odbyły się wiece z udziałem przedstawiciela Rządu Tymczasowego ob. Onaszewskiego. Brały w nich udział w Bukareszcie i w innych miastach, gdzie zamieszkują Polacy, setki osób. Uchodźcy polscy z entuzjazmem

przedstawiciela rządu. Przyjęli rezolucję wyrażającą całkowite uznanie dla Rządu Tymczasowego i bohaterskiego Wojska Polskiego. Wiece zakończyły się odśpiewaniem „Roty” i przyjęciem oświadczenia o akcesie do nowej organizacji Polskiej Jedności Demokratycznej.

Zgon Prezydenta Roosevelta

przyniósł światu stratę wybitnego bojownika organizacji pokoju

Mężowie Stanu całego świata składają kondolencje Narodowi Amerykańskiemu

Depesza prez. Bieruta do pani A. E. Roosevelt i prezydenta Troomana

WARSZAWA. — Z powodu śmierci Prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta, Prezydent KRN ob. Bolesław Bierut wystosował depeszę kondolencyjną do pani Anny Eleonory Roosevelt i do Prezydenta Stanów Zjednoczonych Troomana treści następującej: „Cały Naród Polski chyli czoła nad grobem Franklina Delano Roosevelta, wielkiego Męża Stanu i Orędownika jedności narodów zjednoczonych w zwycięskiej walce o wyzwolenie z faszystowskich kajdan i niemieckiej agresji.

Naród Polski wyzwolony z kajdan niemieckiej niewoli i budujący swe wolne, demokratyczne państwo zachowa we wdzięcznej pamięci Prezydenta Roosevelta — jako bojownika postępu i Wielkiego Syna demokratycznej Ameryki.

Depesza prem. Osóbki-Morawskiego do sekretarza stanu Stettiniusa

WARSZAWA. — Z powodu śmierci Prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta, ob. premier Osóbka-Morawski wystosował depeszę kondolencyjną do sekretarza stanu Stettiniusa w Waszyngtonie treści następującej: „Zgon Prezydenta Franklina Delano Roosevelta w przededniu ostatecznego zwycięstwa nad faszystowską agresją i barbarzyństwem — wywołał szczery żal całej Polski. Jako wielki mąż stanu, wyraził pięknych tradycji amerykańskiej demokracji Prezydent Roosevelt pozostanie na zawsze w pamięci wszystkich narodów demokratycznych. Idee, którym hołdował Prezydent Roosevelt pogłębiają przyjaźń polsko-amerykańską i przyczyniają się do zwycięstwa zasad pokojowego współzycia i bezpieczeństwa współnych narodów”.

Depesza marsz. Stalina do pani E. Roosevelt

MOSKWA. — W dniu 13 bm. Marszałek Stalin wysłał do p. Eleonory Roosevelt depeszę kondolencyjną o następującym brzmieniu:

„Proszę przyjąć moje szczere kondolencje z powodu zgonu Małżonka Pani i wyrazy mego współzycia w Jej głębokim bólu. Naród Radziecki wysoko cenil Prezydenta Roosevelta, jako wielkiego organizatora walki narodów miłujących wolność przeciwko wspólnemu wrogowi — jako przywódcę w celu ugruntowania bezpieczeństwa na całym świecie”.

Depesza marsz. Stalina do prezydenta Troomana

MOSKWA. — Marszałek Stalin wystosował następującą depeszę do Prezydenta Troomana: „W imieniu Rządu Radzieckiego i w swoim własnym wy-

razam Rządowi Stanów Zjednoczonych szczere współzycie z powodu przedwczesnego zgonu Prezydenta Roosevelta. Naród amerykański i narody sprzymierzone straciły w osobie Franklina Roosevelta wybitnego męża stanu na miarę światową, bojownika organizacji pokoju i bezpieczeństwa pokojowego. Rząd Związku Radzieckiego wyraża swoje szczere kondolencje narodowi amerykańskiemu z powodu tej ciężkiej straty i żywi przekonanie, że polityka współpracy pomiędzy mocarstwami, które wzięły na swoje barki trudny ciężar walki przeciwko wspólnemu wrogowi, będzie również w przyszłości taka sama”.

Depesza M. Kalinina do prezydenta Troomana

MOSKWA. Przewodniczący Rady Najwyższej ZSRR Michał Kalinin wystosował do Prezydenta Stanów Zjednoczonych Troomana depeszę kondolencyjną o następującym brzmieniu: „Jestem głęboko wstrząśnięty wiadomością o zgonie Prezydenta Roosevelta. Naród Radziecki zawsze wysoko cenil przyjazną postawę Prezydenta Roosevelta wobec Związku Radzieckiego i Jego wysiłki w celu wzmocnienia sojuszu bojowego państw demokratycznych w walce przeciwko wspólnemu wrogowi. Proszę przyjąć wyrazy szczerego współzycia”.

Depesza Mołotowa do Sekretarza stanu Stettiniusa

MOSKWA. — Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych ZSRR Mołotow przysłał na ręce sekretarza stanu Stettiniusa następującą depeszę:

„Proszę przyjąć wyrazy mego szczerego współzycia z powodu zgonu Prezydenta Roosevelta. Jest to wielka strata, nie tylko dla narodu amerykańskiego, ale i dla wszystkich narodów sprzymierzonych, którym dobrze są znane jego wybitne zasługi, położone przy organizowaniu dzieła rozgromienia naszego wspólnego wroga oraz jego szczerą troską o przyszły pokój i o bezpieczeństwo narodów. Naród Radziecki zawsze będzie pamiętał jak wiele uczynił Franklin Roosevelt dla utrwalenia przyjaźni radziecko-amerykańskiej”.

Oświadczenie Churchilla na posiedzeniu Parlamentu

LONDYN. — Premier Churchill oświadczył na uroczystym posiedzeniu parlamentu angielskiego poświęconym pamięci Prezydenta Roosevelta: „straciłem najdroższego i najlepszego przyjaciela, który był dla mnie jednocześnie towarzyszem broni w jej walce”.

LONDYN. — Śmierć Prezydenta Roosevelta jest szeroko omawiana na szpaltach prasy i w rozgłoszeniach całego świata.

„Times” podkreśla w artykule poświęconym zmarłemu Prezydentowi, że „Roosevelt otworzył przed światem nowe horyzonty”.

Depesze ze świata

PARYŻ. — Kapitan de Macine, oficer legionu francuskich wojsk ochotniczych na froncie wschodnim, który prowadził we Francji propagandę i werbnę do legionu przeciwrządzieckiego, skazany został na karę śmierci.

W listopadzie ubiegłego roku zapewniał on Hitlera o swej całkowitej lojalności w stosunku do planów, dotyczących „nowej Europy”, za co został odznaczony niemieckim krzyżem żelaznym.

MOSKWA. — Znany pisarz Claude Morgan w „Lettres Francaises”, wielkim tygodniku literacko-politycznym zamieścił artykuł, w którym pisze: „Koniętnym jest, by Europa pozbyła się tych, którzy jak Polacy z kliki londyńskiej, następują w kierunku, który prowadzi do podziału Europy, tego cienia gen. Franco, starają się rozdzielić sojuszników. Ludzie ci faktycznie są naszymi wrogami”.

PARYŻ. — W Valenciennes (Nord) odbyła się uroczysta demonstracja z okazji wyzwolenia Polski. Wzięło w niej udział 10.000 osób, Polaków i Francuzów.

W Gallaumines (Pas de Calais) odbyła się 11 marca wielka demonstracja oraz uroczysta akademicka.

Po mszy odbył się pochód. Na pomniku poległych złożono wieńce.

MONTEVIDEO. — Akcja antyfaszystowska organizacji „Pomocy Narodom Wolnym” koncentruje w swoich rękach kierownictwo wszystkich akcji pomocy narodom walczącym przeciwko nazizmowi. W skład jej wchodzi wszystkie instytucje urugwajskie i obcokrajowców, osobowości polityczne, intelektualne, przedstawiciele świata robotniczego. Organizacja wybrała nową rozszerzoną Komisję kierowniczą, co pozwoli jej rozwinąć dużą oktywność i ogarnąć wszystkie warstwy społeczne.

PARYŻ. — W dniu 1 stycznia 1945 r. skład personalny floty francuskiej liczył 77.000 ludzi, w tym 6600 oficerów. Pół roku wstecz było tylko 51.000 marynarzy i 3.000 oficerów. W ciągu 6 miesięcy zatem skład floty powiększył się o 18.000 ludzi, w tym 3.000 oficerów. W tym czasie 1.000 pięcioletnich dzieci wchodzi na okręty.

WARSZAWA. — Minister nislawowi Rembekowi za po-Kultury i Sztuki Wincenty Rzymowski przyznał w marcu r.b. wi Miłoszowi za twórczość po-nagrody wybitnym pisarzom: etycką, 8) Ludwikowi Elmino-1) Pawłowi Hulce-Laskowskie-mu za całą działalność literac-ką, 2) Arturowi Górskiemu za książkę „Niepokój naszego czasu”, 3) Janowi Wiktorowi za powieść „Orka na gorze”, 4) Julianowi Przybosiowi za tom wierszy „Póki my żyjemy”, 5) Władysławowi Kowalskiemu za twórczość powieściową, 6) Sta-poetycką.

Nagrody literackie

dla pisarzy polskich

morskiej i 14.000 innych żołnierzy. Przytoczone dane świadczą o odrodzeniu floty francuskiej.

PARYŻ. — Radio rzymskie podało następujące wyniki walki partyzanckiej w Piemencie do września 1944 r.: 1700 zabitych Niemców, 575 wziętych do niewoli i 77 straconych szpiegów.

NOWY JORK. — Dowodzący siłami powietrznymi U. S. A. generał Henri Arnold przedłożył ministrowi wojny Stimsonowi sprawozdanie, z którego wynika, że od 7.XII.41 do 31.XII.44 r. amerykańska flota powietrzna straciła z różnych powodów 17.380 samolotów, w tej liczbie 6989 w walkach z Niemcami, 1296 z Japończykami, 5.000 zaginęło przez niemiecką i 440 przez japońską artylerię przeciwlotniczą. Reszta uległa zniszczeniu na lądzie lub na polu walki na skutek nieodpowiednich warunków atmosferycznych, nieszczęśliwych wypadków i usterek technicznych.

W tym samym czasie Niemcy i Japończycy stracili 50.658 samolotów.

LONDYN. — Agencja Reutersa, powołując się na radio niemieckie, donosi, że niemieckie polowe sądy wojenne wydały ostatnio 1.000 wyroków śmierci w sprawach przeciwko żołnierzom i oficerom, oskarżonym o dezercję i o naruszenie dyscypliny wojskowej.

PARYŻ. — Radio hiszpańskie doniosło, że grupa patriotów dokonała napadu na siedzibę Falangi w Cuatro-Caminos pod Madrytem. Podczas walki zostali dwaj przywódcy Falangi, Martin Bernaldel i Lara Martines, zabici wystrzałami z rewolwerów. Prasa madrycka doniosła o wykonaniu wyroku śmierci na 16 przywódcach hiszpańskiego ruchu antyfaszystowskiego.

LONDYN. — W toku walk na zachodzie zdobyta została miejscowość Buchenwald, gdzie mieścił się wielki obóz koncentracyjny. 21.000 więźniów politycznych zostało uwolnionych przez wojska alianckie.

Opieka Tymczasowego Rządu R. P.

nad marynarzami polskimi

WARSZAWA. — Dnia 14 i 15 bm. odbędzie się w Liverpoolu nadzwyczajny zjazd marynarzy polskich w Anglii.

Nad marynarzami polskimi roztoczył opiekę Tymczasowy Rząd Rzeczypospolitej i Krajowa Centrala Rad Związków Zawodowych. Wysłano już marynarzom pomoc materialną, organizuje się dział poszukiwań i informacji o marynarzach na obczyźnie dla rodzin w kraju.

Znamiennym wyrazem łączności ideowej polskiego marynarza z Polską demokratyczną jest pismo przysłane na ręce premiera Osóbki-Morawskiego.

W zakończeniu tego pisma czytamy: „Pragniemy wyrazić naszą szczerą radość z powodu powstania Polskiego Rządu Tymczasowego. Raz jeszcze podkreślamy, że podporządkowujemy się w zupełności Pol-skim Rządowi który buduje

Niepodległą Polskę — sprawiedliwości społecznej, silną na lądzie i morzu i który umożliwi marynarzom polskim powrót do wyzwolonych portów ojczystych”.

WARSZAWA. — Rodziny marynarzy polskich, zawierającą wojny zmuszonych do emigracji oraz wszyscy, którzy o ich rodzinach posiadają jakiegokolwiek informacje, proszeni są o nadsyłanie wiadomości dla Związku Marynarzy Polskich w Anglii pod adresem: Komisja Centralna Związków Zawodowych w Polsce, Dział informacji o rodzinach marynarzy polskich w Anglii, Warszawa, Aleja Przyjaciół 91.

Zapisujemy się na członków LIGI MORSKIEJ

Wspólnymi siłami przeprowadzamy pierwszy siew

Rozmowa z Pełnomocnikiem Rządu do Akcji Siewnej

WARSZAWA. — Kapitan Lenkiewicz, pełnomocnik Rządu do akcji siewnej udzielił przedstawicielowi Polpressu wywiadu, ilustrującego poczynania w kampanii wiosennej.

„Prace rozpoczęliśmy 24 marca, a więc w czasie nieco spóźnionym. Pierwszą czynnością było skoordynowanie materiałów statystycznych, celem ustalenia zapotrzebowania na ziarno siewne. Na podstawie uzyskanych danych stwierdzono, że na pokrycie zapotrzebowania na ziarno jare, potrzeba 80.000 ton.

Na razie jednak wzięto pod uwagę 24 powiaty, znajdujące się na obszarze, który przez długi czas był w zasięgu działań wojennych. Stwierdziliśmy, że braki wynoszą tu 54 tysiące ton ziarna.

Związek Radziecki i Armia Czerwona stawia do dyspozycji 15.000 ton, z czego 6000 ton przeznaczamy na woj. kieleckie, 6000 ton na woj. białostockie, 3000 ton na woj. rzeszowskie. Wojsko polskie stawia do dyspozycji 1800 ton, w całości przeznaczonych dla wojew. warszawskiego.

Ministerstwo Aprowizacji przekazuje ze zboża konsumpcyjnego wydzielone 10 tysięcy ton, przeważnie jęczmienia i owsa. Prócz tego rozdzielono na powiaty deficytowe 2892 tony z rezerw Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych do dnia 1 kwietnia 1945 r.

Poza tym Ministerstwo Przemysłu i Związek „Społem” spodziewa się uzyskać 15.000 ton. Ministerstwo Przemysłu przydzieliło już 450 tys. metrów materiałów włókienniczych z Łodzi Pabjanic, które zostaną wykorzystane w akcji zbioru zbóż siewnych.

Za pośrednictwem Związku Samopomocy Chłopskiej mają być dostarczone 10 tysięcy ton.

Drugim problemem jest kwestia uprawy. Sprawa ta jest rozwiązywana przez mobilizowanie wszystkich możliwych sił pociągowych. Wojsko polskie przyrzekło maksimum pomocy, w pierwszym rzędzie rodzinom żołnierzy, oraz gospodarstwu, utworzonym świeżo z parcelacji majątków. Wobec braku odpowiedniej ilości koni powołano do współpracy Towarzystwo Traktorów i Maszyn Rolniczych, posiadające 1500 zdolnych do pracy traktorów. Oprócz tego nadeszło 150 nowych traktorów ze Związku Radzieckiego, z czego 40 znajduje się już w Warszawie. Traktory te przyjdą w pomoc

gminom najbardziej zniszczonym przez wojnę.

Wojsko Polskie udzieli także pomocy w paliwie, dostarczając również samochodów, potrzebnych do przewożenia ziarna, oraz motocykli, potrzebnych dla utrzymania łączności w terenie.

Mam nadzieję — zakończył kpt. Lenkiewicz, że przy poparciu wszystkich instytucji państwowych, organizacji spółdzielczych i ludności wiejskiej, zrzeszonej w Samopomocy Chłopskiej, trudności pierwszego wiosennego siewu w Polsce wywołonej zostaną pokonane i każdy skrawek ziemi będzie obsiany”.

Koło Ligi Morskiej

Pracowników Spółdzielczych

(zb) KIELCE. — Przy Zakładach Wytwórczych „Społem” w Kielcach założone zostaje Koło Ligi Morskiej pracowników spółdzielczych.

Według dotychczasowych danych, na listę członków wspomnianego koła zapisało się spośród pracowników fizycznych i umysłowych już 216 osób. Do Komitetu Organizacyjnego Koła Ligi Morskiej przy Zakładach Wytwórczych „Społem” nie wpłynęła jeszcze lista członków Powszechnej Spółdzielni Spożywców, Banku „Społem”, Skupu Rolnego oraz Oddziału „Społem”, których pracownicy również zadeklarowali swoje członkostwo. Jak nam komunikują, Koło L. M. pracowników spółdzielczych liczyć będzie ogółem około 500 członków.

W najbliższych dniach odbędzie się zebranie wszystkich członków celem wyboru zarządu Koła Ligi Morskiej.

Akcję jednania członków popierają usilnie Zarząd Związku

Zawodowego Pracowników Spółdzielczych oraz Rada Zagłogowa „Społem”.

Koło Ligi Morskiej pracowników spółdzielczych będzie prawdopodobnie najliczniejszym oddziałem Ligi spośród wszystkich, jakie tworzą się przy organizacjach, instytucjach i partiach politycznych.

Nasiona z pow. częstochowskiego dla Kozienic i Stopaicy

KIELCE. — Zupełnie nieoczekiwane na terenie powiatu częstochowskiego znalezione poważną ilość nasion, a mianowicie: 250 kg. brukwi żółtej, 200 kg. brukwi pastewnej, 80 kg. marchwi pastewnej, 100 kg. kapusty białej, 2000 kg. buraków past., 1000 kg. prosa i 1000 kg. grochu bułgarskiego.

Nasiona te są już w drodze do najbardziej potrzebujących powiatów kozienickiego i sto-

Warszawa. — Rada Związków Zawodowych m. st. Warszawy wystosowała list otwarty do Polaków zrzeszonych w związkach zawodowych Ameryki Północnej i całego świata z apelem o pomoc i udział ich w pracy przy odbudowie Warszawy.

Warszawa. — W opracowywanym obecnie planie odbudowy stolicy, przewidziane jest znaczne zmniejszenie ilości ulic, które zyskają w ten sposób na szerokości i będą tak przeprowadzone, aby odpowiadały wszystkim wymogom urbanistycznym.

Bydgoszcz. — W Bydgoszczy odbyła się odprawa komendy harcerzy na miasto i powiat Bydgoszcz, na której zapoznano obecnych z nowym tekstem przyrzeczenia i prawa harcerskiego. W Bydgoszczy pracuje już 10 drużyn szkolnych oraz jedna drużyna wartownicza. Harcerski referat woony uzyskał na swój użytek kajaki i sprzęt żeglarski.

Piotrków. — W miasteczku Sulejów pod Piotrkowem — odbył się ostatnio manifestacyjny pogrzeb 75 ofiar, które pomordowane zostały w swoim czasie przez okupanta podczas

urządzanych pacyfikacji, bądź zginęły w potyczkach partyzanckich.

Ekshumacją zwłok oraz uroczystościami pogrzebowymi zajął się miejscowy Komitet, który samorzutnie wyłonił się z pośród miejscowego społeczeństwa z burmistrzem m. Sulejowa, oraz z wójtem gm. Lecznona czoło. Koszty z organizowania i urządzenia pogrzebu pokryto z dobrowolnie złożonych datków pieniężnych. Pogrzeb ten przy udziale około 3000 osób stał się wielką manifestacją miejscowej ludności.

Bytom. — Niemcy przewieźli do bytomskiego muzeum znaczne ilości eksponatów z Muzeum Śląskiego w Katowicach. Najcenniejsze z nich, jakie stanowiła bogata galeria obrazów mistrzów polskich z 19 województw m. in. dzieł Matejki i Gerymskiego, znalezione prawie w całości. Również zabezpieczono zbiory przyrodnicze i prehistoryczne, natomiast eksponaty działu etnograficznego wywieźli Niemcy do Berlina. Dzieł sztuki kościelnej dotąd nie odnaleziono.

Kraków. — W województwie krakowskim zakończono parcelację za wyjątkiem powiatów: mieleckiego, dębickiego i jasłowskiego, dokąd udali się specjaliści dla rozminowania terenu. Rekord w rozminowaniu pobił pewien rolnik amator, który sam bez pomocy wy-

Warszawa. — Wydział architektury zabytkowej Biura Odbudowy Stolicy odnalazł na terenie zakładów Lilpopa przy ul. Bema cmentarzysko pomników warszawskich. Leżą tam: korpus pomnika Mickiewicza, cała postać pomnika sapera, pomnik lotnika, księcia Józefa i Bogusławskiego. Cały ten skarbiec kultury polskiej będzie przewieziony do Muzeum Narodowego.

WYWIAD z inż. SŁONIEM

Potem prowadzi prace na temat wykorzystania pewnych produktów ropy naftowej dla celów przemysłu chemicznego. Przy badaniach tych, które, niestety, przerwała wojna, ciężko nadwerżył zdrowie. Wreszcie dostaje nagrodę za najlepszą pracę chemiczną w okresie niepodległości; nagroda ta daje mu możliwość wyjazdu do Francji w celu pogłębienia swych studiów. Tam pracuje w laboratorium prof. Laffite'a badając wybuchy mieszanek gazowych i pisząc swą pracę doktorską.

By nie zasklepić się w jednej specjalności wyjeżdża do krainy browarów i gorzelnicy Champiguelles, gdzie prowadzi badania nad fermentacją. Po roku pobytu we Francji, gdzie pracował jeszcze w Nancy i w Lionie, wraca do Polski, do ciężkiej pracy i biedy.

Inż. Słoń jest twórcą I-go w Polsce laboratorium do badania zjawisk wybuchu, gdzie przy

pomocy specjalnych aparatów jego konstrukcji odczytywano przebieg fali detonacyjnej, opracowano warunki dla spalania się benzyny.

Burza niosąca z zachodu zagładę całej cywilizacji europejskiej przerwała te prace w momencie najwyższych osiągnięć, jak przerwała organizację fabryki materiałów wybuchowych. Wprawdzie laboratorium inż. Słonia ostało się przed niszczycielską działalnością okupanta, aż do katastrofy sierpniowej, ale po upadku powstania podzieliło los całej Warszawy: legło w gruzach.

Wojna stała się dla inż. Słonia katastrofą, ten człowiek, który chwycił się zawsze z losem za bary, zwyciężał głód i nędzę, poniósł teraz 2 największe w życiu straty: umiera mu dziecko, a z całego dorobku naukowego lat minionych zostaje tylko to, co zachował w pamięci. Wszystkie rękopisy, notatki i plany gwałtownie zagrabione, to co w ich treści zagrażają

ewakuacji w 1939 r., a biblioteka fachowa w Rembertowie idzie na pastwę ludzi (niekulturalnych).

Bez grosza wraca w 1940 r. do Kielc, gdzie od razu wpada w wir roboty konspiracyjnej, w której pracuje całą wojnę, jest jednym z organizatorów Wojewódzkiej i Miejskiej Rady Narodowej, która po uzyskaniu niepodległości natychmiast przystąpiła do pracy. Ponieważ zawsze przekonania jego były skrajnie lewicowe, a od Berezy uchroniło go jedynie ugruntowane stanowisko naukowe.

Takim było jego wczoraj i dziś. A jakim będzie jutro?

Marzeniem jego życia było założenie w Polsce instytutów badawczych, które są podstawą przemysłu chemicznego. Na zachodzie Europy i w Rosji instytuty takie otoczone są najtroskliwszą opieką, w Polsce zaś nie tylko brak środków stał im na przeszkodzie — obcy kapitał panujący wszechwładnie w polskim przemyśle uniemożliwia wszelkie w tym kierunku zamierzenia, ponieważ nie leżało to w interesie zagranicy, która nie wykozystać tak

aby Polska miała własne części, maszyny, materiały i t. d.

Inż. Słoń parł do urzeczywistnienia swej idei założenia instytutu badawczego nawet w okresie okupacji. Chciał stworzyć „instytut badań produktów spożywczych” przy kieleckim „Społem”, ale natrafił na twardy opór władz, instytucji państwowych i prywatnych.

Dziś sprawa stała się aktualną. Omawiając swe plany z dyrektorem Ministerstwa Przemysłu doszli do takich wyników: z kilku fabryk lub zakładów przemysłowych jednego rodzaju będą powstawać trusty, organizowane i kontrolowane przez państwo i robotników — a na usługach każdego trustu będzie odpowiedni instytut badawczy, opracowujący nowo metody pracy w truście. Ponieważ województwo kieleckie ma być traktowane jako województwo wyłącznie rolnicze i o rolniczym przemyśle, a istniejąca już fabryka „Społem” posiada tartak, stolarnie, kotłownię, warsztaty, drożdżownię i inne, powstanie instytut, który

dogodne warunki ma być przy „Społem” utworzony Instytut Fermentacyjny na usługach trustu gorzelnianego.

Założenie instytutu zbiega się z projektem założenia w Kielcach uniwersytetu. Istnieje już w Kielcach wydział architektury, są plany założenia wydziału matematycznego i chemicznego.

Inż. Słoniowi powierzono organizację przemysłu chemicznego w województwie kieleckim i upoważniono go do zebrania z 6 województw wszelkich materiałów, potrzebnych mu do pracy naukowej.

Drugim planem jest rozbudowa, podniesienie poziomu technicznego i dodanie nowych działów w „Społem”, a przede wszystkim uzdrowienie stonków wśród pracowników zdemoralizowanych latami okupacji i przyzwyczajeniem do sabotażu, który wtedy był obowiązkiem, a dziś jest zbrodnią. Całe życie inż. Słonia, jego nieugięta walka z losem, konsekwentna droga do celu jest rękojmią, że wszystkie jego plany zostaną uwieńczone zupełnym zwycięstwem.

